

Hvor lenge varer en krig ...

Vietnam er fjernt fra Norge. Men Vietnamkrigen gjorde at landet kom oss nær på to måter: For det første engasjerte krigen så sterkt. Ikke minst på grunn av alle bildene. Ingen tidligere krig hadde vært så visuell. For det andre kom mange vietnamesere til Norge etter krigen. Som flyktninger. I dag lever det mer enn 19 000 nordmenn med vietnamesisk bakgrunn. De bor i mange lokalsamfunn, over hele landet. Godt integrerte nordmenn. Men nordmenn med en spesiell historie. En historie som kanskje ennå ikke er fortalt med deres stemme.

Vi har hørt de nordvietnamesiske seierherrenes fortellinger – om overgrep, bombing og massakrer – som har traumatisert et folk og lagt et land i ruiner. Vi har også lyttet til de amerikanske tapernes fortellinger – om angst, skyldfølelse, tapt ære og ødelagte liv – som har formet amerikansk selvforståelse. Men vi har ennå ikke hørt ordentlig på den sørvietnamesiske befolkningens stemme. De var også tapere, men på en annen måte. Det nye regimet betraktet dem som forrædere. Som okkupasjonsmaktens medløpere. Som annenrangs borgere. De fikk problemer med å skaffe seg arbeid. De opplevde at deres erfaringer og opplevelser ble undertrykt. Deres minner og minnesteder ble glemt eller forvrent. Mange valgte derfor å flykte. Noen kom til Norge.

Hong Yen ble født ti år etter at krigen i Vietnam var slutt, som den eldste av tre søsken. Makthaverne regner foreldrene hennes som fiender fordi de sto på Sør-Vietnams side under krigen. Det gjør det vanskelig å få jobb og utdanning for hele familien.

Hong Yens foreldre ønsket en annen framtid. Far tok henne med seg ut på det store havet – i en av de siste båtene som forlot Sør-Vietnams kyst. Planen var at resten av familien skulle komme etter. Men slik gikk det ikke. Vesle Hong Yen kom bort fra faren da de ankom Thailand, og først etter mange måneder fikk de igjen kontakt – han var blitt sendt tilbake til Vietnam, og arrestert. I Norge har Hong Yen fått familie, en god utdanning og jobb. Hennes lønn betaler søsknens utdanning, og et bedre liv for mange hjemme i landsbyen der hun ble født. Hun spør fremdeles hvorfor det måtte ende slik.